

(...)

III. Beslissing van het Hof

Beoordeling van het eerste middel

(...)

Beoordeling van het eerste onderdeel

1. Overeenkomstig artikel 29 § 2 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst (hierna “Landverzekeringswet”), heeft de opzegging eerst uitwerking na het verstrijken van een termijn van ten minste een maand, te rekenen van de dag volgend op de betekening of de datum van het ontvangstbewijs of, in geval van een aangetekende brief, te rekenen van de dag die volgt op de afgifte ter post.

2. Die wettelijke bepaling van dwingend recht verhindert dat de partijen in de verzekeringsovereenkomst een kortere opzeggingstermijn bedingen, maar staat er niet aan in de weg dat de partijen, nadat de opzeg is gegeven, een kortere opzeggingstermijn aanvaarden en aldus afstand doen van de bescherming geboden door artikel 29 § 2 voornoemd.

3. De appelrechters stellen vast dat:

– overeenkomstig artikel II.C.2. van de algemene polisvoorwaarden, de eiseressen het recht hebben de polis op te zeggen door middel van een aangetekend schrijven en met inachtnaam van een opzeggingstermijn van vijftien dagen te rekenen vanaf zijn verzending na elke aangifte van schadegeval, doch uiterlijk dertig dagen na de betaling van de vergoeding of de weigering van tussenkomst.

– de mandataris van de eiseressen bij brief van 12 april 1994 op grond van voormeld artikel II.C.2. de verzekeringsovereenkomst tussen de eiseressen en verweerster heeft opgezegd met uitwerking na verloop van de opzeggingstermijn van vijftien dagen, nl. tegen 27 april 1994.

4. De appelrechters oordelen dat gezien de partijen niet in de mogelijkheid waren om in onderling akkoord af te wijken van artikel 29 § 2 Landverzekeringswet, “(verweerster) ook niet uitdrukkelijk of stilzwijgend de uitwerking van de opzeggingstermijn van vijftien dagen en met de vervaldatum van 27 april 1994, zoals die vermeld werden in de brief van 12 april 1994, (kon) aanvaarden, noch door gebrek aan reactie op de opzegbrief, noch door het premiesaldo voor 1994 zonder protest in ontvangst te nemen”.

5. Door vervolgens te oordelen dat de beëindiging van de verzekeringsovereenkomst bij ontstentenis van regelmatige minimum opzeggingstermijn, overeenkomstig artikel 29 § 2 Landverzekeringswet, geen uitwerking heeft gehad, verantwoordden de appelrechters hun beslissing niet naar recht.

6. Het onderdeel is gegrond.

Beoordeling van het tweede onderdeel

7. Uit de appelconclusies van partijen blijkt dat zij het over eens waren dat de opzeg werd gegeven bij aangetekend schrijven van 12 april 1994 en er enkel betwisting bestond omtrent de datum waarop die uitwerking diende te krijgen, nl. 27 april 1994 volgens de eiseressen en ten vroegste 12 mei 1994 volgens verweerster.

8. Door te oordelen dat “het bewijs van afgifte bij de post door (de eiseressen) niet wordt voorgelegd, zodat ook de dag die volgt op deze afgifte niet kan worden bepaald om de regelmatige minimum opzegtermijn van artikel 29 § 2 Landverzekeringswet te laten ingaan”, werpen de appelrechters een betwisting op die door de partijen was uitgesloten en schenden zij artikel 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek en miskennen ze het beschikkingsbeginsel.

9. Het onderdeel is gegrond.

(...)

Noot

Vragen bij de dwingende bepaling van de opzegging van verzekeringsovereenkomsten

Caroline Van Schoubroeck

In dit arrest beslist het Hof van Cassatie dat de partijen, nadat de opzegging is gegeven, een kortere opzeggingstermijn kunnen aanvaarden en aldus afstand kunnen doen van de bescherming die is geboden door de dwingende bepaling van artikel 29 § 2 Wet Landverzekeringsovereenkomst.

De lectuur van dit arrest roept enkele vragen op waarop het antwoord niet duidelijk is.

De belangrijkste vraag is of dit arrest een omkering van de rechtspraak van het Hof inluidt. Deze beslissing wijkt immers af van het arrest van 17 januari 2001, eveneens gewezen door de eerste kamer¹. In dit arrest oordeelde het Hof dat er geen afstand kon worden gedaan van de formele kennisgevingsvereisten inzake de opzegging van de overeenkomst omdat deze door artikel 29 § 2 Wet Landverzeke-

¹ A.J.T. 2000-01, 645, Arr. Cass. 2001, afl. 1, 96, J.L.M.B. 2001, afl. 26, 1115, Juristenkrant 2001 (weergave E. BREWAEYS), afl. 24, 1, Pas. 2001, I, 99.

ringsovereenkomst dwingend zijn opgelegd ter bescherming van verzekeraar en verzekeringnemer. Dit arrest stelt dat: *“De wet weliswaar niet bepaalt dat die beëindiging slechts geldig is als de geadresseerde van de akte ze aanvaard heeft, maar wel eist dat hij in staat is gesteld om ervan kennis te nemen volgens de opgelegde modaliteiten, in weerwil van elk andersluidend beding; dat die bepalingen de verzekeraar en de verzekeringnemer op gelijke wijze beschermen en verbinden, zonder wie ook van die partijen toe te staan door zijn eigen beëindiging de andere partij het voordeel ervan te doen verliezen.”*

De motivering van het bestreden arrest steunde op de bewoordingen van het arrest van 17 januari 2001. Dit zou een argument kunnen zijn ter ondersteuning van de interpretatie van een omkering van de rechtspraak. Het hof van beroep stelde immers: *“Deze wetsbepalingen eisen echter wel dat (verweerster) in staat wordt gesteld ervan kennis te nemen volgens de opgelegde modaliteiten, inclusief deze van de door artikel 29 § 2, tweede lid, van voornoemde wet opgelegde vermelding van de opzeggingstermijn van lid 1 van voornoemd artikel in de opzegbrief, in weerwil van elk anders luidend beding. In deze zaak beschermen en verbinden voornoemde wetsbepalingen (de eiseressen) als verzekeraars en (verweerster) als verzekerde, op gelijke wijze, zonder wie ook van deze partijen toe te staan door eigen beëindiging de andere partij het voordeel ervan te doen verliezen. Gelet op het voorgaande stelt het hof dan ook vast dat de beëindiging van de verzekeringsovereenkomst in kwestie, bij ontstentenis van regelmatige minimum opzegtermijn overeenkomstig artikel 29 § 2 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, geen uitwerking heeft gehad.”* Een ander argument is dat het Hof in beiden arresten

de beslissing grondt op dezelfde dwingende bepaling van artikel 29 § 2 Wet Landverzekeringsovereenkomst.

Anderzijds had het arrest van 17 januari 2001, zoals blijkt uit de geciteerde beslissing, enkel betrekking op de kennisgeving van de opzegging. Hierin zou kunnen gelezen worden dat het Hof een onderscheid wil maken tussen enerzijds de (formele) voorwaarden van kennisgeving van de opzegging die dwingend zijn opgelegd ter bescherming van beide partijen en anderzijds de modaliteiten van de uitvoering van de opzegging, in casu de opzeggingstermijn, waarvan partijen na kennisgeving van deze opzegging afstand kunnen doen.

Een andere vraag is welke partij door de dwingende regel betreffende de opzeggingstermijn is beschermd. Het Hof spreekt zich hierover in het arrest van 2007 niet expliciet uit. Het stelt wel in algemene bewoordingen dat *“de wettelijke bepaling er niet aan in de weg staat dat de partijen, nadat de opzeg is gegeven, een kortere opzeggingstermijn aanvaarden en aldus afstand kunnen doen van de bescherming geboden door artikel 29 § 2”*. Kan men hieruit afleiden dat beide partijen beschermd zijn maar in onderling akkoord tot een andere regeling kunnen komen? De onduidelijkheid op dit punt houdt ook verband met het feit dat de beslissing gesteund is op artikel 29 § 2 Wet Landverzekeringsovereenkomst waarin de algemene regel inzake zowel de formele kennisgevingsvoorwaarden als de termijn van de opzegging is geregeld. Op deze algemene regel zijn drie uitzonderingen voorzien, waaronder de bijzondere regeling inzake de termijn bij opzegging na schadegeval bepaald in artikel 31 § 1 Wet Landverzekeringsovereenkomst. Uit de weergave van het arrest in hoger beroep, blijkt dat het in de betrokken zaak in feite ging om een geval van opzegging na schadegeval.